

مەنى

دوابرىارى خۇي دەدا

نووسىتى: موفەقق عارف لەۋىن

ھونەركارى: رۇزا زانا

هەنر

دوابریاری خۆی دەدا

(چیرۆک بۆ نەوجەوانان)

۲۰۲۴

نووسینی: مەهفوق عارف لەوێ

هونەرکاری: رۆزا زانا

ئەم کتێبە لە لایەن ریکخراوی سیید پەرهی پندراوە. خاوەنداری هزری ناوەرۆکی ئەم چیرۆکە، بە هەموو بەشەکانییەوه، بۆ دەزگای سیید دەگەرێتەوه. هەر هەوێک بۆ ئەبەرگرتنەوه لە لایەن لایەنی سنیەمەوه یان وەرگیرانی بەشیک یان تەواوی چیرۆکەکه، دەبێت رەزامەندی دەربراوی دەزگای سیید-ی لەسەر بێت.

ناوی کتیب: هه‌نی دوابریاری خۆی ده‌دا

نووسین: موهفه‌ق عارف لهۆنی

بابه‌ت: چیرۆک بۆ نه‌وجه‌وانان

هونه‌رکاری: رۆزا زانا

چاپ: یه‌که‌م

ژماره‌ی سپاردن به کتیبخانه‌ی گشتی هه‌ولیر (١٧٣) سالی ٢٠٢٤

تیراژ: ٣٥٠٠

تیپینی: ئەم کتیبه بۆ فرۆشتن نییه.

هەنى لە گۆشەيەکی گۆرەپانی قوتابخانەكەيان بە كزی و ماتی و بیزارییەوه دانیشتوو، گۆی بە قوتابخانە و وانەكان و سائی نویی خویندن نادات كە چەند رۆژیکە دەستیپێكردوو، هاوپۆلەكانی و قوتابیەكانی تر لە گۆرەپانەكەدا سەرقائی یاری و وەرزش و گفتوگۆن، بەلام هەنى زۆر مات و مەلۆلە. بئ ناگیە لە دەروویەر و چواردەوری خۆی لەبەرئەوهی پارسائی خویندن لەبەر گرتگی ئەدان بە خویندن و وانەكان و خۆسەرقائکردن بە یارییە ئەلەكترۆنیەكان و گفتوگۆکردن لەسەر تۆرە كۆمەلایەتییەكان ئە تاقیکردنەوهكان دەرنەچوو و ئە هەمان پۆلدا مایەوه، ئەم هەوانەشی ئەمانەوه شارەدوو و وهەای تیگەیانندن كە دەرچوو بۆ پۆلی نۆیەمی بنەرتی. لەبەر سەرقائ بوونی دایکی بەكارى رۆژانەى مانەوه و گرتگیدانى بەردەوام بەكۆرە خاوەن پینداویستە تاییبەتەكەیان و كارکردنى رۆژانەى باوكى وهك ئەندانزار لە كۆمپانیایەكی نیشته جیبوون بۆ پەیدا كردنى بژنوی خبزانەكەیان، وایكردبوو كە نە پەرژێنە سەر هەنى ونەمیش ئەوهی قۆستبووه، لەبری خویندن و كۆششی رۆژانەى وانەكانی، خۆی بە یاری و تۆرەكۆمەلایەتیەكانەوه گرتبوو. ئیستاش وا وردە وردە خەریكە باجی ئەو كەم تەرخەمییەى لەخویندن دەداتەوه. سەرەنجام وهك تەختەى سەر ئاوکەوتوو شەپۆلەكانی بیرکردنەوهی بەبئ ویستی خۆی دەیهینن و دەیبەن و بئ ئەوهی بتوانیت خۆی كۆبكاتەوه و نامانچیک بۆ خۆی دیاری بكات، ئە ئینو كیژاوی دوودلی و دلەپاوكییدا نقوم بووه.

زەنگی چوونە ناویۆل ئێدەدریټ و وردە وردە قوتابییەکان بەرەو پۆلەکانیان دەپۆن، تەنھا ئەم نەبیټ بەبێ هیوا ژبان دەگوزەریټیټ و خۆی داوێتە دەست چارەنوسی نادیار و بستی لیبپراوه، تەواو بیزار و رووخاو دیاره. "هاژە و خەندە" دوو هاویۆلی نوێی هەنین، بە هێمنی دینە لای و هەولێدەدن لە گەڵیاندا بچیتە پۆل و واز لەگۆشەگیری و خۆخواردنەوه بهیټیټ، بەلام بیسوده و کەمیک بە تورەیی دووریان دەخاتەوه لەخۆی و پینداگری دەکات لە مانەوه و گۆشەگیری، بەلام ئەوان واز ناهینن و بەردەوامدەبن لەسەر زەنشکردن و نامۆزگاریکردنی بۆ ئەوهی بگەریتەوه بۆ پۆل و واز لەم گۆشەگیرییە بهیټیټ. هاژە پینی دەلیټ: (مرۆف بەهەر هۆکاریک توشی گلان وکەوتن بیټ، نابیت بروخیت وژیانی لەبەرچاو بکەویت، بەئکو باشتەر پەندی ئیوهبرگریټ و بەردەوام بیټ). هەنی ئەم نامۆزگارییە دووبارانەیی ئەمان زۆر بیزار و جارس بووه، ئەگەر لەبەر ئەوه نەبویاوه کە تازە بونەتە هاوری قاقابەکیشی بۆ ئێدەدان وگاتەیی بە قسەکانیان دەهات، بەلام خۆی دەگریټ و نکایان ئێدەکات وازی لیبهینن و کاریان بەسەریهوه نەبیټ. خەندەش هەستی بەباری دەروونی تیکشکاوی هەنی کرد، بە خەمهوه داوای لیکرد کە پابردووی تانی لەبیربکات، هیواپراو نەبیټ و ژیاټیکی نوێ دەستپینکاتەوه. "هاژە و خەندە" وەک دوو هاوری دلسۆز و بەنەمەک، لە سۆنگەیی هەستکردن بە بەپرسیاریټی لە دلدانەوه وهاندانی هەنی بەردەوام بوون تا واز لەو خووه ناپەسەندەیی بهیټیټ، بەلام دواجار بێ هیوای کردن و پینی وتن: (ئەری ئیوه بۆ واز لەمن ناهینن؟ چی دەکەم و چی ناکەم پەییوهندی بە ئیوهوه چیه؟)، دواجار هەردووکیان بە دلی شکاوهوه بەرەو پۆل بەرێدەکەون و لە ریگادا بریارەدەدن تا کار لەکار نەتازاوه ئەم بارەپهوه لەگەڵ پابەری پۆل یان مامۆستا سارای رینماییکار گەتوگۆبکەن.

هەنى دواى رۆيشتنى هاوريگاني و پيش نهوى بهريوه بهر و ماموستاكان ببينن كه نه چۆته پۆلهوه، له
 دهركاي پشتهوى قوتابخانهوه خوى دهرزتهوه و دهچيت بو نزيكترين قاوهخانه، لهوى شادهى هاوري
 دهبينيت وا لهگهه هاوريهكى كورى دانيشتون و سهركهرمى قسه كردن و قاوه خواردنهوهن. شاده به
 فيزيكهوه لومهى دهكات: (نهوه بو وا دواكهوتى ده ميكه چاوهريتم ؟)، هەنى له وهلامدا پيى ده ليت:
 (وانه يهك چوممه پۆلهوه زور ناخوش بوو نيتر لهكاتى پشوووه كه دا خومم سهرفاگرد و نه چومه پۆلهوه،
 كه چى له پشوى دووهما دوو ماموستام لى راستبوونهوه ووازيان لينه دههينام)، نه مهى به پينكه نينهوه
 گووت و شادهش پيى سهير بوو. نيتر نهو پيش بوى روونكردهوه كه دوو هاوريى هاوپولى زور ههوتيان له
 كه ئداوه بچيتهوه پۆل و نه مپيش بيژابوهو لبيان و خوى دزيوهتهوه و هاتوووه بو لاي نه م. شاده بهو
 قسه يه خوشحال بوو، به خهندهوه وتى: (به خيريى بو ريزى راكردوووه كان له خوئندن، نه مهش دليري
 هاوريه). هەنى هيچ هاوريهكى كورى نيه، بۆيه زور پيى سهيره كه دهبينيت شاده ناوا بويرانه لهگهه
 هاوريهكى كورى دانيشتوووه. دواتر زانى كه نهو كورپه ناسياو و خزميان نيه، به ئكو له رپى توره
 كۆمهلايه تيبه كانهوه يه كتريان ناسيووه. هه رچهنده هەنى ترس و دلراوكى داگرت به لام وههائى
 ده رنه خست و له گهتوگۆكردن به ردهوام بوون، پاش ماوه يهك به رهفتار و كردهوه كانيدا بوى دهركهوت كه
 نهو كورپه لوتبهرز و قهلبازه. بۆيه زور نيگه ران بوو، له دلهوه پينناخوش بوو كه هينده له خۆبايه، هه
 بۆيه هيچى نه خوارد و به بيانوى نهوى كات ده رنكه و ده بيت هه نديك ميوه وشت بكرت كه دا يكي
 رايسپاردوو، مۆله تي لبيان وه رگرت و به رهوه مانهوه كه وته ري.

نهمرۆ بۆهه‌نی نه‌هاتییه، خۆی له‌ خه‌میکی قوڵدایه، که‌چی ره‌فتاری نه‌شیای شاده و نو‌تبه‌ری دلیر ده‌روونی خه‌مبارتر کرد. چه‌ندین راهی له‌ خه‌یالی خۆیدا کرد: (شاده چون خیرا متمانه به‌و کوپه نو‌تبه‌رزه ده‌کات که به‌ته‌مه‌ن له‌خوشی گه‌وره‌تره! چون به‌بی ره‌زامه‌ندیی خیزانه‌که‌ی ژوانی له‌گه‌ن ده‌به‌ستیت؟!...) نه‌مانه وچه‌ندین پرسیاری تر هینده‌ی تر ده‌روونیان نا‌ئۆزتر کرد.

هه‌نی که‌ گه‌یشته‌وه مائه‌وه، باوک و خوشک و برا بچوکه‌که‌ی له‌ ده‌وری سفره‌ ناماده‌کراوه‌که‌ دانیشتبون. دایکیشی له‌ یاریده‌ده‌ری چیشته‌خانه بچوکه‌که‌وه به‌ مه‌نجه‌لیکه‌وه هاته‌ژووره‌وه و فه‌رموی لی‌کردن، هه‌نی له‌ ده‌ستشۆره‌که‌وه به‌ نا‌ره‌زاییه‌وه هاته‌سه‌ر سفره‌که‌وه گو‌تی: (چییه دیسانه‌وه بریانییه جه‌یاته‌که‌یه؟) دایکیشی به‌ نه‌رمی فه‌رموی لی‌کردن، هه‌نی هه‌رچه‌نده جه‌زی له‌ خواردنی ده‌روه بوو، به‌لام به‌ نا‌چاری ده‌ستی به‌ نا‌نخواردن کرد.

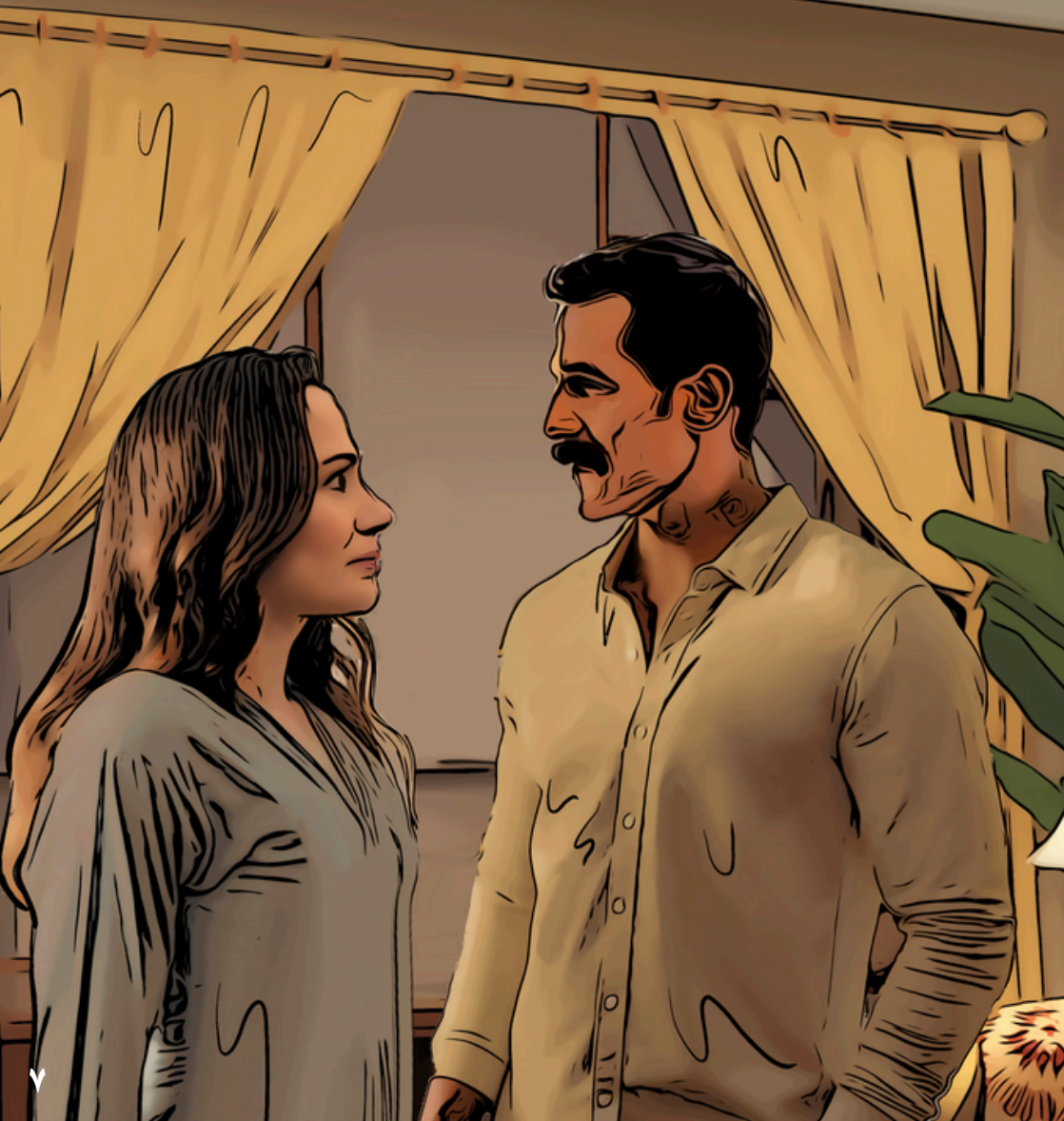
باوکی هستی به خه‌مباری و دتته‌نگی کچه‌کهی کرد. به‌لام وایلیک‌دایه‌وه، که له‌وانه‌یه کاریگه‌ری خویندنی نه‌مسال بیت و ماوه‌یه‌کی تر له‌گه‌ئیدا رابیت و ناسایی بیتنه‌وه. له‌وکاته‌دا له‌ده‌رگا ده‌دریت و خوشکه‌کهی که له‌هه‌نی منداتره ده‌روات ده‌رگا‌که ده‌کاته‌وه و به‌خیرایی ده‌گه‌ریتنه‌وه (داده‌هه‌نی دوو کچی هاوری تون)، دایکی ده‌یه‌ویت بچیت فه‌رموویان لیبکات، به‌لام هه‌نی به‌په‌له‌هه‌ئده‌ستیت و به‌ده‌م قسه‌وه (نا دایکه‌ نه‌زیه‌ت مه‌کیشه‌خۆم ده‌چم) ده‌چیتته‌ ده‌رموه و ده‌شله‌زیتا، که‌خه‌نده و هازه‌ ده‌بیتیت به‌خیره‌اتنیان ده‌کات. به‌لام کاتیک بۆی ده‌رده‌که‌ویت که‌له‌گه‌ئ ماموستا سارا ی رینماییکار قسه‌یانکردوه و نه‌و داوای لیکردوو که‌سه‌ردانی مانه‌وه‌یان بکه‌ن و له‌گه‌ئ دایکی قسه‌ بکه‌ن بزانی کیشه‌ی چبیه، بۆچی وه‌ها زوو رۆشیتوته‌وه و نایه‌ته‌ پۆله‌وه؟ خیرا رینگریان لیده‌کات و پینان ده‌ئیت: (نا... نه‌وه‌ بۆیه‌ وا زوو هاتمه‌وه چونکه‌ پورم له‌ مائی ئیمه‌یه‌و مائی بووه، من خزمه‌تی ده‌که‌م، چونکه‌ دایکه‌م که‌میک پشته‌ی ده‌یه‌شیت و ده‌بیت ناگای له‌ برا نه‌خوشه‌که‌م بیت، بۆیه‌ ده‌بیت بۆ چه‌ند رۆژیک من خزمه‌تی بکه‌م)، نه‌وانیش پیروزبایی له‌دایکبونی مندانه‌ ساواکه‌ی لیده‌که‌ن و هیوای شیفای بۆ دایکی ده‌خواری، داوایش لیده‌که‌ن که‌هه‌وئیدات زۆر له‌خویندن دانه‌بریت و پینی ده‌ئین: (چیتان پیوست بوو ئیمه‌ له‌خزمه‌تداین. هه‌نی سوپاسیان ده‌کات و هه‌ردووکیان به‌ریتده‌کات، که‌ ده‌چیتته‌وه زۆره‌وه ده‌بیتیت دایکی خه‌ریکی کۆکردنه‌وه‌ی قاپه‌کانه‌ و باوکیشی خۆی ناماده‌ ده‌کات بچیتته‌وه سه‌رکاره‌کی، بۆ نه‌وه‌ی زۆر پرسیاری لینه‌که‌ن خۆی پینان ده‌ئیت: (نه‌وه‌ دوو کچی هاوپۆلم بوون تازه‌ هاتونه‌ته‌ نه‌م گه‌رکه‌، داوایانکرد که‌ به‌پاسه‌که‌ی نه‌وان هاتووچۆ بکه‌م، به‌لام من ره‌تمکرده‌وه وتم: خۆ قوتایخانه‌که‌ نه‌وه‌نده‌ دوورنیه‌، خۆم به‌ی هاتووچۆ ده‌که‌م) خیرا باوکی وتی: (نا کچم بۆ نه‌وه‌ی ماندوو نه‌بیت، من ته‌کسیت بۆ ده‌گرم یان با شۆفیره‌که‌م هاتووچۆت پینکات)، هه‌رچه‌نده‌ هه‌نی نه‌م بریاره‌ی باوکی پیناش نه‌بوو، به‌لام بینه‌نگ بوو ...

کات شهوه، باوکی هه‌نی له‌سه‌ر تاکیکی قه‌نه‌قه‌کان دانیشتوووه و به‌ده‌م چا خوارده‌وهوه سه‌پیری درامایه‌کی ته‌له‌قزۆنی ده‌کات. جارجاره بزهبه‌ک ده‌که‌ویته سه‌ر لیوه‌کانی، دایکیشی چاییان بو تیده‌کات و سه‌رنجیشی له‌سه‌ر دراماکه‌یه، خوشک و براکەشی خه‌ریکی پیاچوونه‌وه‌ی وانه‌کانیان، مندا‌له ساواکه‌ش له‌ ناو بی‌شکه‌که‌ی گروگائییه‌تی، هه‌نیش له‌ گۆشه‌یه‌کی ژۆوره‌که‌دا دانیشتوووه سه‌رگه‌رمی نامه‌ گۆرینه‌وه‌یه له‌گه‌ژ شاده و هاو‌ریکانی و داوای روونکردنه‌وه له‌ شاده ده‌کات ده‌باره‌ی دلیری هاو‌ری، نه‌ویش پینی پاده‌گه‌یه‌نیته، که‌ راسته‌ دلیر که‌میک نووتبه‌ره‌، به‌لام کورینگی باشه و هاو‌ریه‌کی دلسۆزه وه‌انیشی ده‌دات که‌ نه‌ویش نیتر مندا‌ل نییه و ده‌توانیته‌ هاو‌ری کوری هه‌بیته، به‌لام هه‌نی ژۆر به‌ ترسه‌وه بایه‌ته‌که ره‌تده‌کاته‌وه و پینده‌نیته که‌ نه‌و بیر له‌شتی وه‌ها ناکاته‌وه. نیتر شاده بو نه‌وه‌ی ژۆر فشاری نه‌خاته‌سه‌ر پینشیا‌زی بو ده‌کات که‌ سه‌به‌نی دوانیوه‌روکه‌ی پینکه‌وه بچن بو شوئینیک و کاتیکی خوش به‌سه‌ریه‌ن، هه‌نیش ره‌تیده‌کاته‌وه، دوانیوه‌رویان ناتوانیته، چونکه‌ بیانوی چونه‌ده‌ره‌وه‌ی نییه. ئیدی وه‌ها ریکده‌که‌ون که‌ بو پیش نیوه‌رو بچن تا وه‌کو ماله‌وه وا بزانی له‌ قوتابخانه‌ن. هه‌نی به‌خۆشچائییه‌وه روو له‌ باوکی ده‌کات و ده‌نیته: (باوکه گیان نه‌وه نیستا له‌گروپی پۆل ناگاداریانکرده‌وه که‌ سه‌به‌نی هه‌ردوو پۆله‌که‌مان بوگه‌شتی زانستی ده‌به‌ن بو مۆزه‌خانه و رابه‌ری پۆلیش ده‌نیته ده‌توانن جلی قوتابخانه نه‌پۆشن)، دایکی به‌ گومانه‌وه ده‌نیته: (خۆ هیشتا سه‌ره‌تای سانه، گه‌شتی زانستی چی؟ نه‌ی بو به‌ جلی قوتابخانه‌وه ناچن؟)، به‌لام باوکی ره‌زانه‌ندی ده‌نوئینته و بریک پاره‌شی پینده‌دات: (کچم به‌ خۆشیتان بیته و ناگاداری خۆتان بن). هه‌نی به‌ شادمانییه‌وه پاره‌که وه‌رده‌گریته و باوکی ماجده‌کات: (قوربانی باوکه گیانی خۆم بم).

دوای نوستنی مندائه‌کان دایکی به‌سهرزه‌شته‌وه به باوکی هه‌نی ده‌ئیت: (ئه‌وه بزانه ئیتر هه‌نی منائه‌که‌ی جاران ئیبه و ده‌بیت زیاتر ئاگاداری بین و پشتگیری بکه‌ین، ئه‌وه‌نده‌ش نازی مه‌ده‌ری). باوکی هه‌نی به‌ خه‌نده‌وه ده‌ئیت: (مندال له‌هه‌رته‌مه‌نیکدا بیت پیوستی به‌ نازی دایک و باوکه)، به‌لام دایکی قسه‌که‌ی پی‌ده‌بریت: (ته‌مه‌نی ئیستای ئه‌و پیوستی به‌ ئاموزگاری و چاودیری وردی ئیبه‌یه، به‌لام هه‌ست ده‌که‌م ئیبه‌ که‌میک فه‌رامۆشمان کردوه)، باوکی دئیای ده‌کاته‌وه و ده‌ئیت: (کاتیک ئیبه‌ له‌ ته‌مه‌نی ئه‌ودا بووین له‌ زۆر شت بیبه‌ش بووین، با ئه‌وان که‌میک بو‌ خۆیان بزین، به‌ ئی متمانه‌ش گرنگه‌ بو‌ ئه‌وه‌ی که‌سیتی خۆیان بدۆزنده‌وه)، ئه‌وان بیناگابوون له‌ ره‌فتار و کرده‌وه نه‌شیواه‌کانی که‌چه‌کیان ...

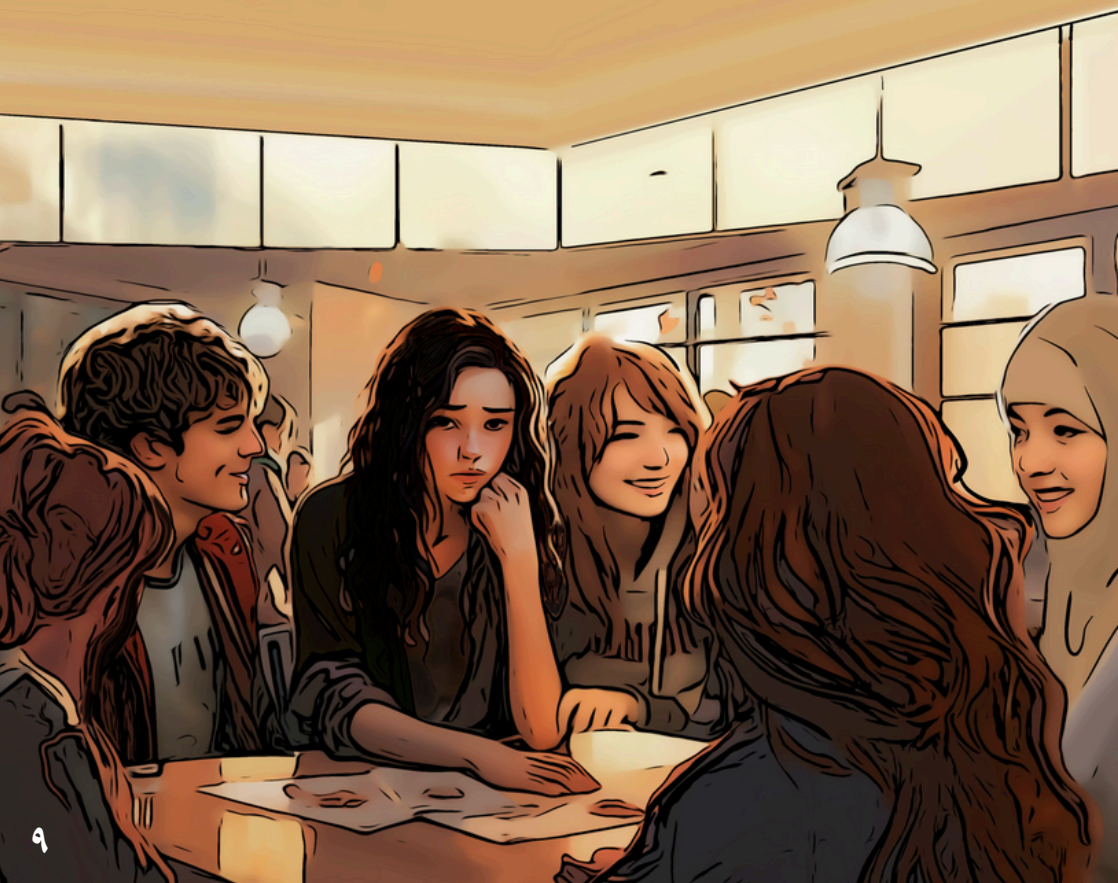

مامۆستای وانهی زانست له ناو تاقیگه کهدا راوهستاه، بهشیک له نامارزهکانی روونکردنهوهی وانه نویکهی نامادهکردوووه و سههرتا ناوی نههاتوووهکان تۆماردهکات. چاودیری پۆل پینی رادهگه بهنیت که چرۆ مۆتهتی نهخۆشی وهگرگرتوووه و هههیش نههاتوووه، بهکیک له قوتابییهکان به توانجهوه دهئیت: (هههنی به دئی خۆی دوام دهکات)، بهکیکی تر: (هیشتا خهوه بهرینهداوه)، بیکهیننی قوتابییهکان خهنده هاندهدات: (نهخیر وانییبه ئیوه بۆ لهخۆتانهوه قسه دهکهن)، دهچیتته لای مامۆستاکه و بهدهنگیکی نزم پینی دهئیت: (مامۆستا گیان من و هاژه دوینی سهردانی هههیمان کرد له مائهوه، پوری له مائی ئهوانه و مندالی بووه، ئهوهش دهبیت چهند روژیک خزمهتی پوری بکات). مامۆستاش دهست خۆشییان لینهکات و دهئیت: (وهها باشتره دایکی یان باوکی بیین بۆ قوتابخانه و مۆتهتی ئهم چهند روژهی بۆ وهههیرگرن)، پاشان به بهکارهینانی نامازی هاوچهرخ بابتهکهی شیدهکاتهوه و لهتهک ئهوهشدا باسی سووده زۆرهکانی تهکهنهئۆژیا و بواری نهتتهئیت و تۆرهکۆمه لایهتییهکان دهکات، که ئهگهر به باشی بهکار بهیئندین چهندین ئاسانکاری بۆ ژبان و زانست و خویندن دهکهن.

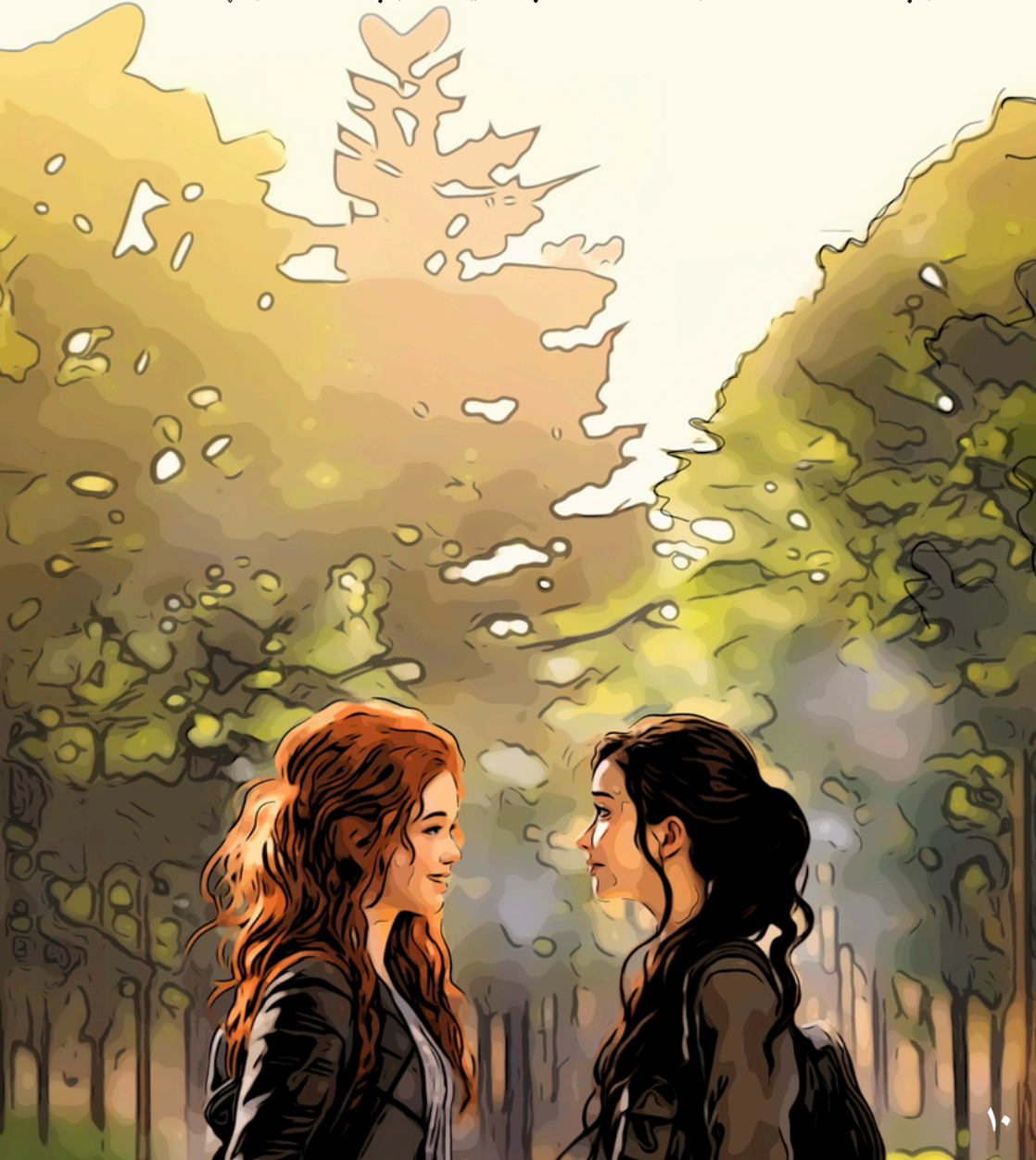
داوی تهواووونی وانهکه، هاژه و خهنده بهیهکهوه دهچن بۆ لای بهرئوهبهه و دۆخی مائهوهی ههنی پوندهکهنهوه و داوی مۆلهتی بۆ دهکهن، بهلام بهرئوهبهه رازی نابیت ودهئیت: (ئیوه دوو قوتابی زیرهک و دلسۆزن، متمانهم به قسهکانی ئیوه ههیه، بهلام ئهوه قوتابییه و خویندنی ههیه و باشتره بکهڕیتتهوه بۆ قوتابخانه، بۆ وهگرگرتنی مۆتهتیش پینوسته بهکیک له خیزانهکهی بیت. سوپاسی خهههیرتین دهکهم). بۆیه ئهوانیش بهیارددهن که ئهم پهيامه به دایکی ههنی بکهیهنن، بۆ ئهوهی لهوه زیاتر وانهکانی له دهست نهچیت.

شاده و هاوریکانی له قاووخانهیهک بهکه یفهوه دانیشتون و سه رگه رمی قسه کردن، هه نیش نه چوووه بۆ قوتابخانه و بهکه میک دله راوکتییهوه دیته لایان، شاده و دلیر به بیبرییهوه دهچن و به نهوانی تری دهناسین، پاشان هه نی له ته نیش کوریکهوه دادنه نیشیت که به ته مهن له خوی گه وره تره و ناوی شه مانه، هه نی خوشحال نییه و به شه رمه وه له کورو کچه کان ده روانیت، که یهک دوانیکیان جگه ره و نیرگه له ده کیشن و زور سه ره ستانه بیکه وه قسه ده کهن. نهوانی دیکه ش به (موبایله کانیان) هانده کانیان خه ریکی نامه گۆرینه وهن، یان سه یری قیدیۆ ده کهن. نه م که شه زور به ژبانی نه م نامۆیه، هه چ ناسوده نییه و وه ها هه سته دکات له سه ر درک دانیشتوه. له پر ده نگیک رای ده چله کینیت، که ده نیت: (نه وه چیه؟! تۆ زور گۆشه گیر و که مدووی، پیوست به شه رمکردن ناکات، نیتر تۆ یه کینیت له نیمه و هاوریی نازیز و به ریزیت)، هه نی به م قسه یه ی شه مان که میک نارام ده بیته وه و ده نیت: (زور سوپاس برای گه وره ی)، به لام شه مان زه رده خه نه یه کی بۆ ده کات و ده نیت: (ئه ی بۆ هاورئ نه بین؟)، شاده ش خیرا دیته ناو باسه کوه و له جوانی و بیروزی هاوریه تی ده ویت، گوايه نه مان کومه نیک هاوریی زور دلسوز و نازیز و جیی متمانه ن و پیوست ناکات سلیمان لیکاته وه. ئیدی شه مان نه وه ی به هه لزان و کومه نیک قسه ی باق و بریق و خه له تینه ری بۆ هه نی کرد به مه به سته خۆلینزیکه سته وه ی و به ده سته نانی ژماره ی موبایل و هه ژماره ی تۆره کومه لایه تیه کانی، به لام هه نی داوای لیبوردنی لیکرد و بینه نگ و خۆپاریزبوو، که زانیشی وازی لینه هینیت و بیزاری ده کات له و شوینه هه سته و چوو له ته نیش شاده وه دانیش و به توره یه وه یی گوت: (نه مه چیه نه وه نده بیزارکه ر و بیچاو و رووه؟ تۆ وتت ده چین بۆ شویتیکی خوش، نه مه شوینه خوشه که یه؟!).

شاده هه‌وئیدا نارامی بکاته‌وه و به‌ئینی پیندا که که‌میکێ تر ته‌نها هه‌ردووکیان ده‌چن بۆ پارکیکی نزیک و بۆخۆیان پشووویهک دده‌ن، بۆیه به‌ بیانووی نه‌وه‌ی که هه‌نی که‌میک ناساخه مۆئه‌تیان وه‌رگرت و نه‌وئ رۆیشتن، له‌ رینگادا بۆ پارکه‌که هه‌نی سه‌رزهنشتی شاده‌ی کرد که نه‌م جوړه کورانه مایه‌ی کیشه‌ن و هه‌رگیز نه‌گه‌ل نا‌کار و نه‌ریتی نه‌ماندا نا‌گونجین، هه‌تا ئێیان دووریکه‌ونه‌وه باشته‌. به‌لام شاده بۆچونی وان‌ه‌بوو، پینی ناسایی بوو، وتی: (ته‌نانه‌ت زۆر بر‌وا و متمانه‌شم به‌ دلێر هه‌یه، نه‌گه‌ر تۆش زیاتر شه‌مال بنا‌سیت نه‌وه بۆچونت ده‌گۆریت به‌رامبه‌ری، چونکه هاو‌رینی نزیکێ دلێره، نه‌گه‌رکه‌سیکی باش نه‌بوايه به‌ ئێمه‌ی نه‌ده‌ناساند). به‌ درێژایی رینگاکه و له‌ پارکه‌که‌شدا تا ده‌مه‌و نیوهرۆ به‌ دوو بۆچونی جیا‌واز گفتوگۆ و جوا‌به‌جنگێیان کرد وه‌یچیان نه‌یان‌توانی بۆچونی نه‌وه‌ی دی بگۆرن.

دایکی هه‌نی مۆته‌تی دایکایه‌تی وه‌رگرتوه، پاش ته‌واوکردنی ئیشوکاری مائه‌وه، سه‌ره‌پای گ‌رنگی دان و خ‌زمه‌ت‌کردنی کوره‌خاوه‌ن پینداو‌ب‌ستی‌ه‌که‌ی، رۆژانه‌ خۆی به‌ خۆیندنه‌وه و خ‌زمه‌ت‌کردنی باخچه‌ و‌گۆل و ئینجانه‌کانه‌وه سه‌ره‌قال ده‌کرد. وه‌ک هه‌موو دایکیک له‌دنه‌وه ناواتی ده‌خواست مندا‌ئه‌کانی به‌خته‌وه‌رو سه‌رکه‌وتوو بن و ناینده‌یه‌کی گه‌ش بۆ خۆیان دایینبکه‌ن. له‌به‌رئه‌وه‌ی باوکی هه‌نی بۆ ناخواردنی ئیوه‌رۆ ته‌نها ماوه‌یه‌کی که‌م بواری هه‌یه، بۆیه‌ بۆ ئیوه‌رۆ خوائیکی به‌تامی ئاماده‌کرد و چاوه‌ری هاتنه‌وه‌ی هه‌موویانی ده‌کرد. هه‌نی پێش هه‌موویان گه‌رایه‌وه بۆ ما‌ و به‌ ده‌روونیکي ئا‌وز و ماندوه‌وه‌ه سلا‌وی له‌ دایکی کرد. پاش خۆگۆرین دایکی دا‌وی ئیکرد که‌ هاوکاری بکات له‌ ریک‌خستنی سفره و قاپه‌کاندا، به‌لام هه‌نی دا‌وی به‌خشی‌نی کرد به‌ بیانووی ئه‌وه‌ی که‌ هیلاکه، که‌میک پشوو‌ده‌دات و ئیستا هه‌چی پیناخو‌ریت: (دایه‌ گیان ئیوه‌ نانی خۆتان بخۆن، دا‌وی که‌ برسیم بوو خۆم هه‌نده‌ستم و نانه‌که‌م ده‌خۆم). پاشان چووه‌ ژووره‌که‌ی خۆی و پا‌کشا و که‌وته‌ ده‌ریای بی‌رکردنه‌وه‌وه، ژۆر خه‌مبار و د‌لته‌نگ بوو. سه‌رزه‌شتی خۆی ده‌کرد و له‌به‌رخۆیه‌وه ده‌یکوت: (من خه‌ریکی چیم وچی ده‌که‌م؟ خه‌ریکه‌ نوقمی هه‌ئه‌ و درۆ ده‌بم، ده‌بوو من ئیستا له‌ قوتا‌بخانه‌وه بیه‌وه‌ نه‌ک له‌ که‌یف و سه‌فا و کات به‌سه‌ربردن، یه‌ک سالی خۆیند‌نم فه‌وتا له‌به‌ر که‌مه‌رخه‌می خۆم و هاو‌ریی خراپ، ئه‌ی خوا‌یه چی بکه‌م...؟)، به‌گه‌رووی پر له‌ گ‌ریانه‌وه هه‌رچه‌ندی ده‌کرد ده‌روونی ئارام نه‌ده‌بووه‌وه هه‌ج بریاریکي بۆنه‌ده‌دا.

دەمەو ئىوارە ھېشتا باوكى نەگەرپاۋو، داىكى لەگەن مەندائەكان لە باخچەكە دانىشتىبون، ئەوئىش لە ژوورى ئوستىنەكەوۈ دىتە دەرەوۈ و لە ھۆلەكە زۆر بەماتى لەسەر قەنەفەيەك دادەنىشت و ھاندەكەي بەدەستەوۈ دەگىرىت. سەيىردەكات كۆمەئىك نامەي بۆ ھاتوۈ، كە زۆربەيان نامەي شادەن بۆ ھەوالت پىرسىن، گلەيى لىكردوۈ، كە بۆ ئەو ھەموو كاتە وەلامى ناداتەوۈ. ھەنى بۆي دەنوسىت: (ببورە، بىروا بگە ئەوئەندە ماندووم ھاتومەتەوۈ ناكام لەخۆم نىيە)، پىشى دەئىت كە ئەمەشەوئىش ناتوانىت بىتە خەت، چونكە ژانەسەرىكى تووندى ھەيە و دەبىت پشوبىدات. بەلام شادە رازى نايىت و پىنى رادەگەيەئىت كە ئەوۈ نايىت، چونكە شەمال دەپەوئىت شەو بەنامە ھەوائى بىرسىت. ھەنى تورەدەبىت و دەئىت: (نایىت، رازى نايىم ژمارە و ھەژماری مەن بەدەيت بە ھىچكەس، ئەگىنا ھەرگىز قسەت لەگەن ناكەم و ھاورىيەتئىشت ناكەم).

له وکاته دا دایکی دیته ژورهوه و دواى ههواڤ پرسین پییده ئیت: (ئادهی کچم با وینهکانی نه مروی موزهخانه تان بینم)، ههنی که میک ده شه ژیت و به بیانوی نهوهی که کارمه دانای موزهخانه نه یانه شتوه هیچ وینه یهک بگرن، خوئی له داواکهی دایکی ده دژیته وه هانده که ی لاده بات و ده چیت بو چیتخانه که تاوه کو شتیگ بخوات، چونکه زور برسیده تی. له کاتی ناخواره که شه لاده تاوه جه نچالی باری دهروونی، سه ره داوهکانی خه یالی لیک نا ئوسکاون، خه ریکه به ته واوی خوئی له ده سته دات. نه گهر بهم شینوهیهی ئیستای به مینیته وه ده بیت هه موو روژیک فیلکی نوی بدوژیته وه تا له گه ل شاده و هاوری بیزار که رهکانی بهرده وام بیت. نهوهش وا دهکات که له کومه ئیک کیشهی ترهوه بگلیت و نوقمی هه ئه ی تربیت. دواپی به چ روویه که وه روویه رووی دایک و باوکی بییته وه؟ چون خوئی له ده رنه نجامه خراپهکانی پیا رژیته؟ نه خیر، نیتر تائیره و بهسه، ده بیت به خویدا بچیته وه و برپاری دروست بدات، هه رچه نده برپاره که گرانه و توانا و بویری گهرکه، به لام دوا جار ئاسوده یی دهروونی متمانه یی بو ده گیریته وه. دله راوکی و خه میکی قول دایگرت...

باوکی هه‌نی ئەندازیارێکی چالاک و دتسۆزه له کاره‌که‌یدا و له کۆمپانیایه‌ک سه‌رپه‌رشتی چه‌ند پرۆژه‌یه‌کی نوێی بیناسازی ده‌کات، هه‌موویان زۆر خوشیان ده‌وێت له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌م و له‌سه‌رخۆیه، خۆنه‌ویسته له کارکردندا. ئەم به‌یانیه‌ش وه‌ک رۆژانی تر خه‌ریکی راپه‌راندنی کاره‌کانیه‌تی،

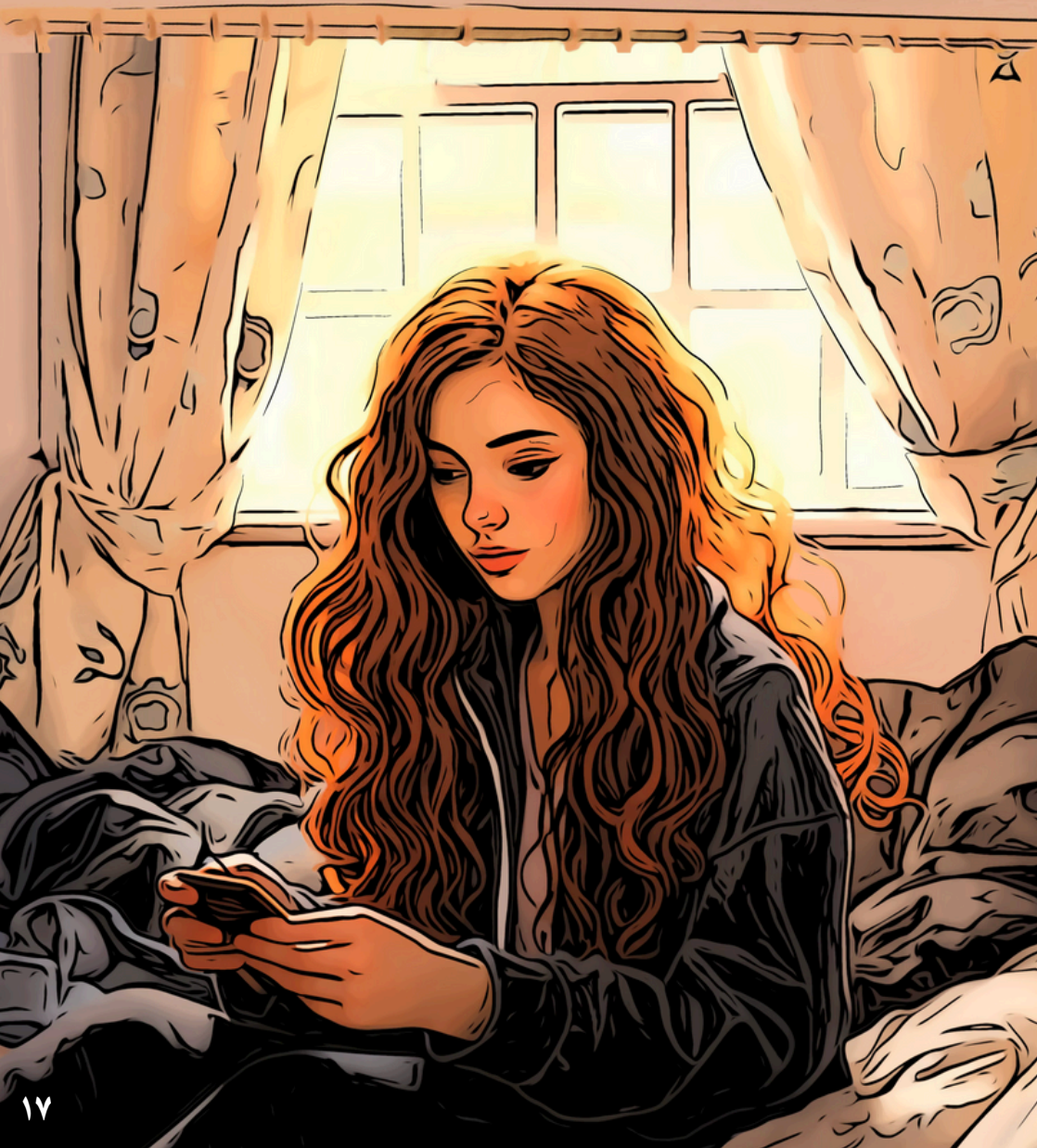
لهولاشهوه هه‌نی به‌جل و به‌رگی قوتابخانه‌وه له باخچه‌یه‌کی نزیک قوتابخانه‌که‌یان به ته‌نیا له‌سه‌رکورسیه‌ک دانیه‌ستوه و زۆر خه‌مباره و بیر ده‌کاته‌وه. دووباره درۆی له‌گه‌ل دایکی کردوه و وایته‌یگه‌یانده‌وه که بۆ قوتابخانه ده‌چیت. ماوه‌یه‌که به‌م ته‌نیایی و گۆشه‌گیریه راهاتوه، خۆشی ده‌زانیت، که پیوستی به‌سه‌ردانی که‌سیکی شاره‌زا یان پزیشکیکی ده‌روونی هه‌یه بۆ نه‌وهی له‌م دله‌پاوکی و جه‌نجالی ده‌روونییه‌ی هاوکاری بیت و راویژی پی بکات. خیرا په‌شیمان ده‌بیته‌وه: (نا نا خۆ من نه‌خۆش نیم، کاتیبه‌و تیده‌په‌ریت)، نه‌و وای پیبش بوو که که‌س به‌ کیشه‌کانی نه‌زانیت و خۆی به‌هی‌زیت و به‌سه‌ریاندا زال بیت، به‌لام نه‌یده‌زانی چۆن و چی بکات؟ له‌ ده‌رونی خۆیدا له‌ مه‌لانییه‌کی توندایه، چی بکات باشه. بگه‌رته‌وه بۆ قوتابخانه و ده‌ست به‌ خوندن بکاته‌وه و هه‌ولبات که سه‌رکه‌وتوویت له‌و بواره‌دا بۆ نه‌وهی ئاینده‌ی خۆی ویران نه‌کات و متمانه‌ی دایک و باوکه میهره‌بانه‌که‌ی له‌ده‌ست نه‌دات؟ یان وه‌ک ئیستا به‌رده‌وام بیت و خۆی بداته‌ ده‌ست چاره‌نوس؟

(شیرنه‌ه‌نی گهرم وتازه) دهنگی فرۆشیاریکی گهرۆکه، پیاویکی به‌ته‌مه‌نه عه‌ره‌بان‌یه‌کی ده‌ستی پینه، لوقم و گه‌زۆ و شیرینی ده‌فرۆشیت، هه‌نی هه‌ندی شیرینی لیده‌کړیت، پیاوه‌که پینی ده‌ئیت: (سوپاس کچه جوانه‌که‌م، نه‌وه چۆنه نه‌چویته بۆ قوتابخانه؟ یان ...). هه‌نی بۆنه‌وه‌ی خۆی له پرسپاره‌کانی نه‌م فرۆشپاره دووربخاتنه‌وه پینی ده‌ئیت که گواپه چاوه‌رپی دایکبه‌تی پیکه‌وه ده‌چن بۆ ناو بازار پیداویستی خویندن ده‌کرن. فرۆشپاره‌که به وه‌لامه‌که‌ی زۆر خوشحاله‌ده‌بیت و ده‌ئیت: (من به‌م شیوه‌یه روژانه بزۆی خیزانه‌که‌م په‌یدا ده‌که‌م بۆ نه‌وه‌ی کور و کچه‌کانم به‌رده‌وام بن له‌خویندن)، پاشان هیوای سه‌رکه‌وتنی بۆ ده‌خواریت و به‌رده‌وام ده‌بیت له‌ کاره‌که‌ی. هه‌نی به‌ قسه‌ شیرینه‌کانی نه‌وه پیاوه زۆر نارام بوه‌وه و بریاریدا پوه‌بووی هه‌موو ناسته‌نگه‌کان ببیته‌وه، که رویشه‌وه ما‌نه‌وه راستییه‌کان بۆدایک و باوکی باسکات و سه‌پینێ به‌ دنیکی گهرم و که‌سیتییه‌کی جیاوازه‌وه ده‌ست به‌خویندن بکاته‌وه. هه‌نی به‌ده‌م خواردنی شیرینییه‌که‌وه پیاسه‌یه‌کی ناو باخچه‌که ده‌کات و به‌ره‌و ناو بازار ده‌روات.

دده و نیوه‌رۆیه، شادی هاوڕێی هیشتا نه‌ناو جیگه‌دایه، خه‌واوووه و هاندکه‌ی (مۆبایله‌که‌ی) به‌ده‌سته‌وه‌یه، وای له‌خه‌زانه‌که‌ی گه‌یاندوووه، که قوتابخانه‌که‌یان نوژه‌نده‌کرێته‌وه هیشتا خۆن‌دنیان ده‌ستی پێته‌کردوووه: (ته‌نیا بزانه‌م نه‌و ترسۆکه‌ له‌ دوو‌تێوه‌ بو له‌سه‌رخه‌ت نییه، بو وه‌لامی نامه‌کانم ناداته‌وه؟) چه‌ند جارێکیش په‌یوه‌ندی پێوه‌ ده‌کات به‌لام مۆبایله‌که‌ی داخراوه و وه‌لامی ناداته‌وه، شاده به‌نامه‌ گۆڕینه‌وه و نارده‌ی وینه‌ی نیستای نوقمی ناو تووره‌کومه‌لایه‌تییه‌کان ده‌بیته‌وه، دایکی له‌ چیشته‌خانه‌که‌وه ده‌لیت: (ئه‌رێ! رۆله‌ وانیوه‌رۆیه، نه‌وه‌ سه‌ نه‌بووت، ده‌هسته‌ ئیشیکم له‌گه‌ ئدا بکه‌). شاده به‌ده‌نگی دایکی راده‌چله‌کیت و نامه‌یه‌کی ده‌نگی ده‌نیریت: (دایکم بانگم ده‌کات، بوسته‌ نیستا دینه‌وه) به‌ سستی له‌سه‌ر جیگاکی هه‌نده‌ستیت و ده‌جیته‌ ده‌ره‌وه.

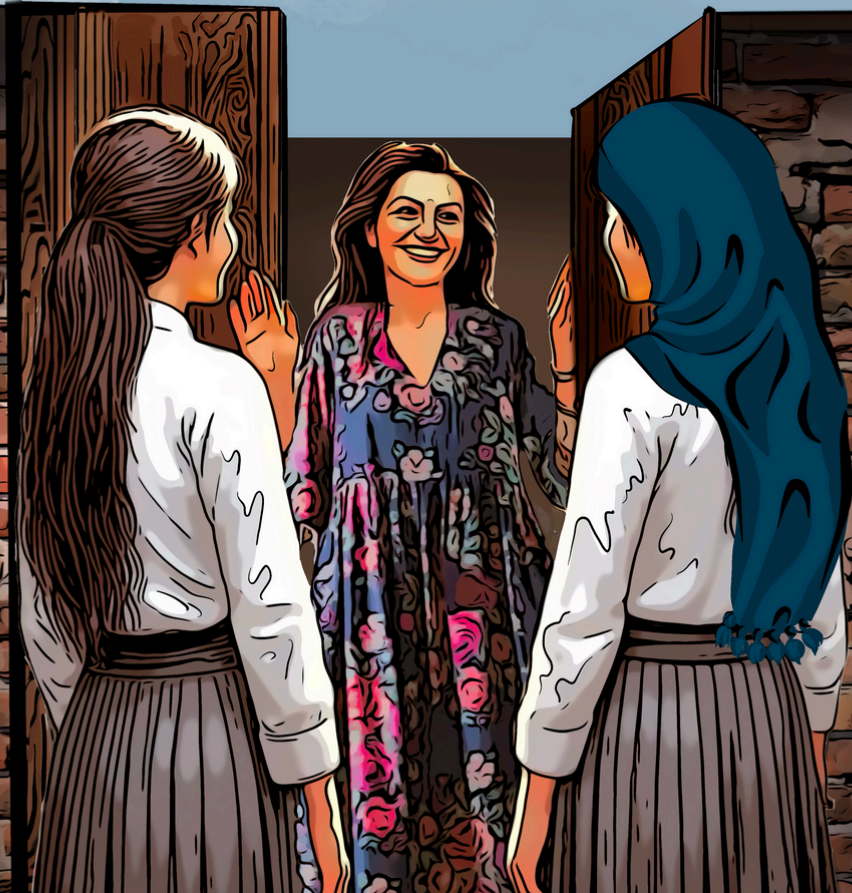

باوکی هەنی لەگەڵ یەکیک لە وهستاکی گەچکاری سەرگەرمی گشتوگۆن، یەکیک لە کرێکارەکان لە نھۆمی سەرەوه خەریکی پاککردنەوهی ژوورەکانە و بەبێ ئەوهی سەرنجی لای خوارەوهی بیناکە بدات، عەرەبانەیهک وردە بلۆک و خشت و چیمەنتۆی لەکارکەوتوو هەڵدەداتە خوارەوه، باوکی هەنی خێرا پائیک بە وهستاکەوه دەتیت تا هیچی بەرنەکەویت، بەلام چەند خشت و پارچەبلۆکیک بەر پان و قوولی خۆی دەکەون و دەکەویت، هاواری لێبەرز دەبێتەوه بەپەله هاوکارانی فریای دەکەون و داوای بەهاناوەچوون لە تیمی فریاگوزاری کۆمپانیاکە دەکەن و زۆر بە خێرای دەیکەیهننه نه خوشخانە ی فریاکەوتن.

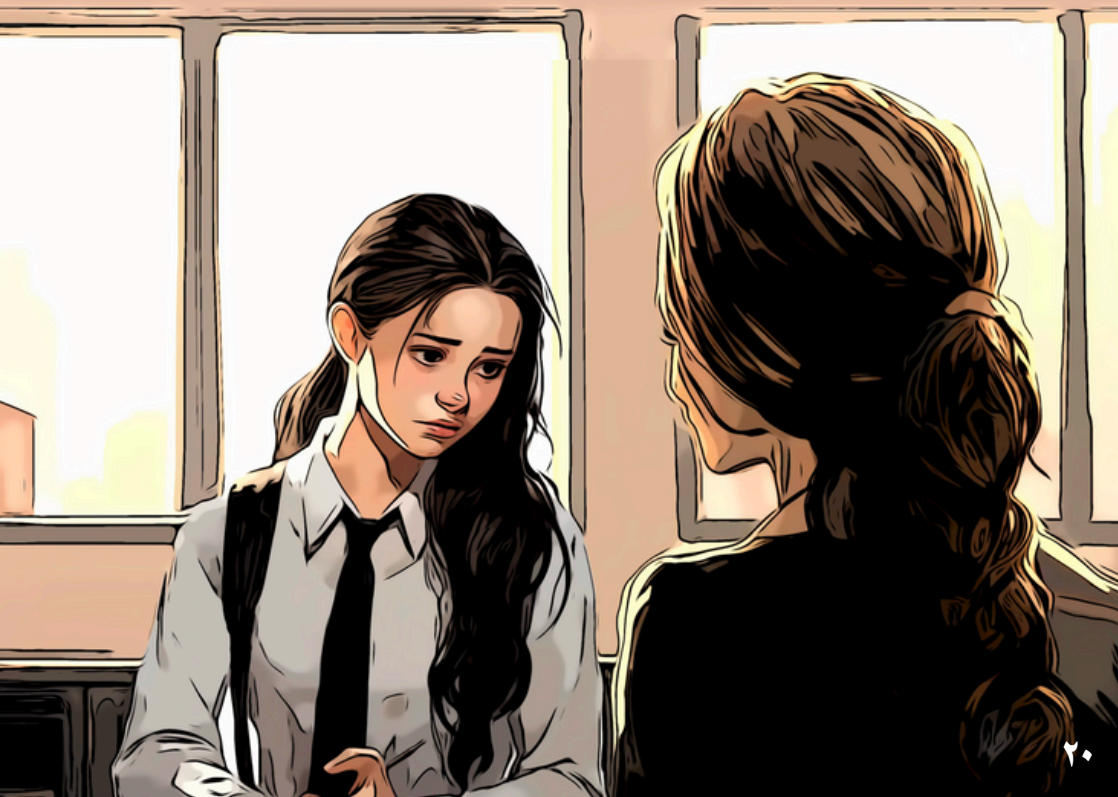
له حهوشه کهدا دایکی هه‌نی به‌گه‌رمی به‌خیره‌هاتی هاژە و خه‌نده ده‌کات و فه‌رمویان لێ‌ده‌کات، که نیوه‌رۆیه و سفره ناماده‌یه، به‌لام خه‌نده ده‌ئیت: (ناوه‌دان بیت)، با نه‌بینه ئه‌رک بۆ‌تان ئیوه میوانتان هه‌یه). دایکی به‌حه‌په‌سه‌نه‌وه پێ‌یان راده‌گه‌به‌ئیت، که هه‌ج میوانی ئی‌ نییه وچاوه‌رێ‌ی هه‌نی و باوکی ده‌کەن ئه‌وانیش ئیستا دینه‌وه، پێ‌شی سه‌یره که ئه‌مان پێ‌ش هه‌نی گه‌ش‌توون و ئه‌و هه‌شتا نه‌هاتوه‌ته‌وه. دۆ‌خیکی سه‌یره نه‌دایکی هه‌نی له‌وان تیده‌گه‌ش‌ت و نه‌ئه‌وانیش له‌و، ئیدی هاژە له‌سه‌رخۆ هۆ‌کاری هاته‌که‌یه‌ان روونده‌کاته‌وه و خه‌نده‌ش راسپارده‌که‌ی به‌رێ‌وه‌به‌ری پێ‌راوه‌گه‌ئیت، دایکی هه‌نی به‌دم قسه‌کانیا‌نه‌وه هۆن هۆن فرمیسک به‌چاوه‌کانیدا دینه خواره‌وه و زمانی گۆ‌ناکات هه‌ج بلێت، بۆ‌نه‌وه‌ی که‌که‌ی له‌به‌رده‌م ئه‌واندا نه‌شکینیت له‌دنی خزیدا ده‌ئیت: (ناخ هه‌نی، چۆن توانی‌وته ئه‌م هه‌موو شته‌مان لێ‌شاریته‌وه و ئی‌مه‌ش وه‌ک که‌ره‌ی شه‌ربه‌ت ناگامان له‌هه‌ج نییه؟) له‌داخدا ته‌نیا په‌نجه‌کانی لێ‌ک ده‌ئاییت و ده‌گری، هاژە و خه‌نده‌ش چه‌په‌ساون و نازانن مه‌سه‌له‌ چیه‌؟

له‌م کاته هه‌ستیاره‌دا هه‌نی، که بیریاری داوه هه‌له‌کانی راست بکاته‌وه به‌ دۆ‌خشی‌وه ده‌رگای حه‌وشه ده‌کاته‌وه و به‌ودیمه‌نه ته‌واو ده‌هه‌ژیت. نازانیت به‌خیره‌هاتی ئه‌وان بکات یان باوه‌ش به‌دایکه کلۆ‌له‌که‌یدا بکات و هه‌ردوو ده‌سته ماندوه‌کانی به‌سنگیه‌وه بگری‌ت و هه‌موو راستیه‌کانی بۆ‌ باسبکات و داوای لێ‌بو‌ردنی لێ‌بکات. ئه‌م دیمه‌نه له‌گه‌رتی فیلمیک ده‌چوو، که‌سیان هه‌یچان نه‌ده‌گوت ته‌نیا چه‌په‌سابوون و له‌یه‌کتریان ده‌روانی. تا زه‌نگی ته‌له‌فۆ‌نه‌که‌ی دایکی هه‌موویانی راچله‌کاند و له‌به‌ر ئه‌وه‌ی دایکی نه‌یتوانی وه‌لامی بداته‌وه هه‌نی بۆ‌ ئه‌وه‌ی بایه‌ته‌که‌ بگۆ‌ریت خه‌را وه‌لامی دابه‌وه: (فه‌رموو، به‌ئێ‌ دایکه‌م ده‌ستی گیراوه من کچی ئه‌وم، فه‌رموو؟ چیه‌ی؟ له‌ کام نه‌خۆشخانه‌یه؟ چیه‌ی؟)، هاوارو قه‌زهی هه‌نی هه‌موویانی هه‌ژانده‌... .

پاش گه‌یشتیان به نه‌خوشخانه‌ی فرباکه‌تن، پزیشکه‌کان و کارمه‌ندان نه‌خوشخانه، نه‌وه‌ی پی‌نو‌ست بوو
 بو باوکی نه‌نجامیان دابوو، پی‌شیمان راگه‌یاندن که بو چاره‌سهری شکاویی ئی‌سقانی رانی و برینه‌کانی
 پی‌نو‌سته ماوه‌یه‌ک له‌ژیر چاود‌یری پزیشکدا بمینیتته‌وه. نه‌و شه‌وه مامی هه‌نی به‌دیار براکه‌به‌وه‌بوو. تا
 به‌یانی له‌تاو نازار خه‌و نه‌چوووه جاوی باوکی هه‌نی. له‌م‌ایشه‌وه هه‌نی به‌چاوی پر له‌گریانه‌وه هه‌موو
 راستیه‌کانی بو دایکی باسکرد و په‌شیمانی خوی بو دهر‌یری. دایکی هه‌نی به نه‌رمی وتی: (تکایه‌ نیتر
 هیچمان نیه‌شاره‌وه) هه‌نیش زور به‌شه‌رمه‌زاریه‌وه وتی: (دایکه‌ گیان بو هه‌موو شتی‌ک زور داوای لیب‌ووردن
 ده‌که‌م، نیتر هه‌رگیز درۆتان له‌که‌ندا ناکه‌م)، دایکیشی دنه‌وا‌ییکرد که هه‌میشه‌ مروقی راستگو، ناسوده
 و به‌خته‌وه‌ره له‌ ژیانیدا، پاشان به‌گریانه‌وه باو‌شیمان به‌یه‌کدا کرد ...

هه‌نی شه‌ویکی ناخوش و خه‌ویکی پچر پچری برده‌سهر. بو به‌یانی به‌دنیکی پر له‌خه‌مه‌وه ریی
 قوتا‌بخانه‌ی گرت‌به‌ر. به‌بی دوودنی چوو بۆلای به‌ری‌وه‌به‌ر و بو‌یرانه‌ به‌ قورگی نوساوه‌وه هه‌موو
 روداوه‌کانی بو گپ‌راپه‌وه و داوای لیب‌ووردنیکرد له‌ هه‌موو درۆ و هه‌له‌کانی، بارودۆخی ئی‌ستای باوکیشی بو
 رووتکرده‌وه و هه‌ستی به‌ ناسوده‌یی دهر‌وونی کرد. خاتوونی به‌ری‌وه‌به‌ر به‌سوژی دایکانه‌وه ئامیزی
 خوشه‌وبستی بو کرده‌وه و فرمیسکه‌کانی بو سربیه‌وه وتی: (کچی شیرینم زوربه‌مان هه‌له‌ ده‌که‌ین، گرتگ
 نه‌وه‌یه زوو به‌ هه‌له‌که‌مان بزانی‌ن و په‌ندی لیه‌ره‌بگرتن) سوپاسی بو‌یری و راستگو‌یی‌ه‌که‌شی کرد. هیوای
 شیفا و زووچاکبوونه‌وه‌شی بو باوکی خواست. داوایشی کرد ئیدی له‌ قوتا‌بخانه‌ دانه‌ب‌رنت هه‌تاوه‌کو
 خویندنه‌که‌ی نه‌فه‌وتیت. هه‌نی بریاریدا ئیدی له‌ژیانیدا راستگو بیت و هه‌نگاوی دروست بگرت‌به‌ر، به
 دهر‌وونیک‌ نارامه‌وه به‌ره‌و پۆله‌که‌ی رۆبشت و زورسوپاسی هاوپۆله‌کانی کرد، به‌تایبه‌تی هاژه‌ و خه‌نده،
 که به‌راستی نمونه‌ی هاو‌ریی راسته‌قینه‌ و دلسۆزن. خاتوونی به‌ری‌وه‌به‌ر بو‌هه‌وال پرسین په‌یوه‌ندی به
 دایکی هه‌نیه‌وه کرد و تکاشی کرد، که هیچ شتی‌ک له‌رووی هه‌نی نه‌دا، چونکه‌ په‌شیمانه‌و به‌لینیداوه،
 که هه‌رگیز دووباره‌ی نه‌کاته‌وه.

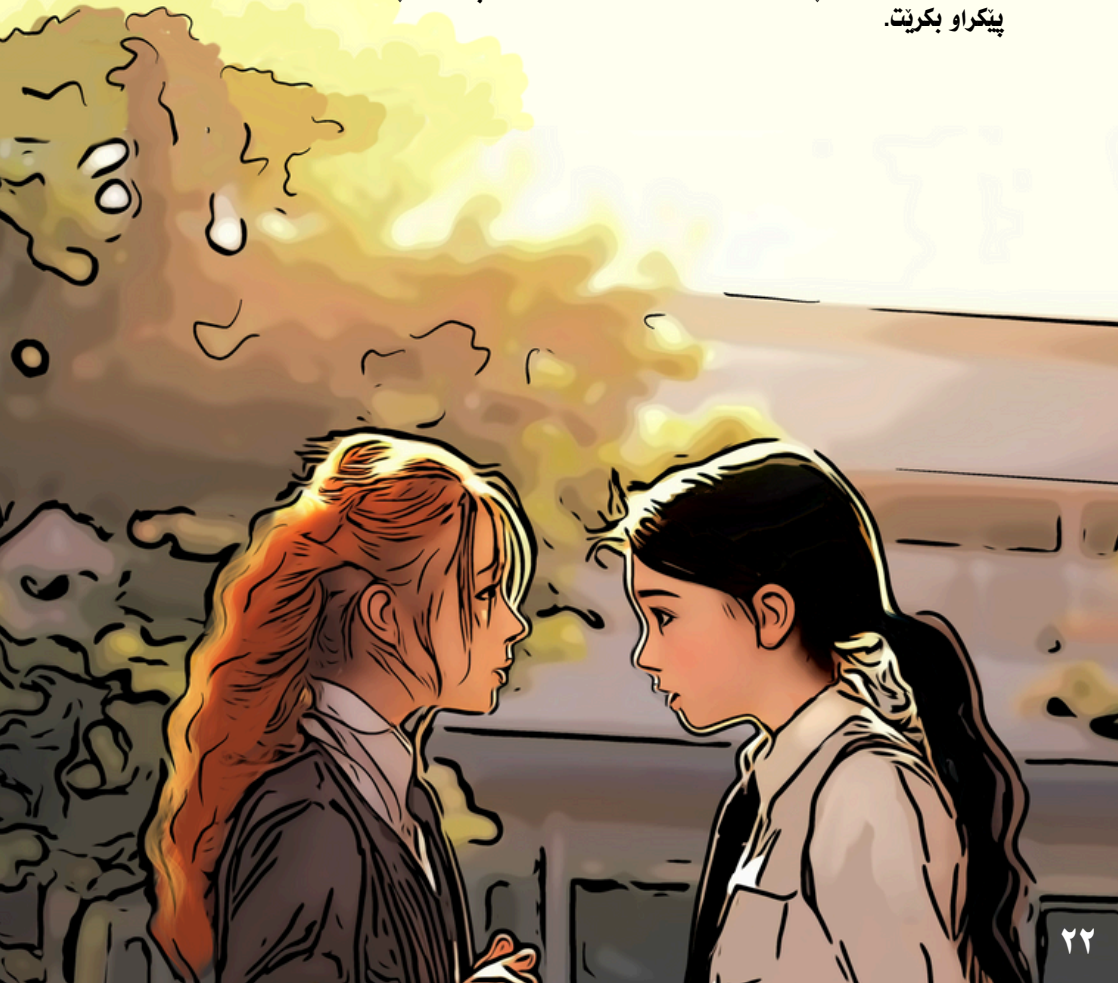

لهولاشهوه شادهی هاوری لهسهر بهزمی خوی بهردهوامه و ناگاشی لهم رووداوانهی ههنی نییه و پهیهوندیه گومانایهکانی لهگهڵ دلپیر و شه‌مال و کهسانی تریشدا زیادی کردووه. ههفتهیهک بهسهر نهو رووداوانه‌دا تیپه‌ری، کاتی پشویی نیوان وانه‌کانه. له باخچه‌ی قوتابخانه‌که‌یاندا هاژه و خه‌نده هاوکاری ههنی ده‌کهن له پیداجوونه‌وه‌ی نهو بابه‌تانه‌ی که له‌دهستی چوووه. ههنی ده‌روونی نارامتره، دۆخی ته‌ندروستی باوکی جیگیره و باشتره. هه‌بوونی لهم دوو هاوری دلسۆزه و ریز وهاوکاری به‌ریوه‌به‌ر و مامۆستا دلسۆزه‌کانی زیاتر دنجۆشی ده‌کهن. پشووکه ته‌واوده‌بیته پیکه‌وه به‌رهو پۆل ده‌رۆن: (هه‌نی، هه‌نی) نهو ده‌نگه نامۆ نییه، ناوڕ ده‌داته‌وه، شاده‌ی هاوری ده‌بینیت که دلتنه‌نگ و رووخواوه، سیمای هه‌نیزکاوه، هه‌نی که هه‌ست به‌دۆخه تیگشکاوه‌ی شاده ده‌کات، له‌نامیزی ده‌گریته و به‌دهم چووئه ناویپۆله‌وه که‌مینک گه‌فتوگۆ و گله‌بی له‌یه‌کدی ده‌کهن. هه‌نی بۆی ده‌رده‌که‌ویت که شاده له‌کیشه‌یه‌کی گه‌وره‌دایه، وه‌ها ریکه‌ده‌کهن که دوا‌ی وانه‌کان برۆنه‌وه بۆ مائی خۆیان و ده‌رده‌دتی خۆیان بکه‌ن.

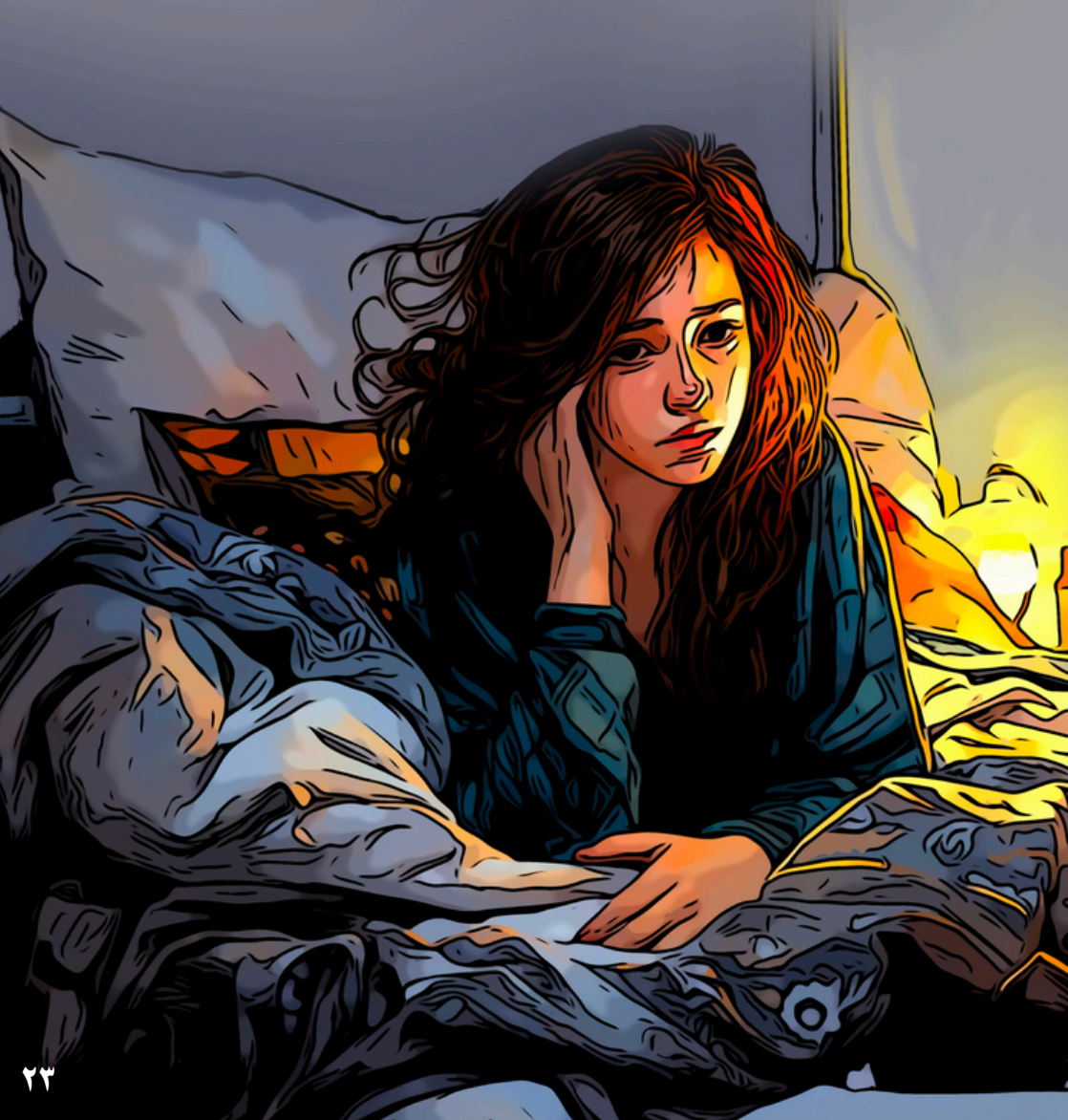

له ښارگاندا هه نى هممو پارز وگله يى خوى بو شاده باسدهكات و دوى نىستاي باوكى بو رووندهكاتوه و شادهش دننهنگى و هاوخه ميبى خوى بوډهډه پريت. پاشان شاده بهگريان و نيگه رانييه وه خه م و په ژاره ي خوى باسدهكات. وپراى نه و هممو متمانهيه ي كه به دلير و هاوريكاني هه بيووه، به لام دنسافى نه ميان قوستوته وه و به هژمارى ساخته هه رشه ي بلاوكردنه وى ويته كاني دهكهن و داواى پاره و شتى نابهجى ليدهكهن.

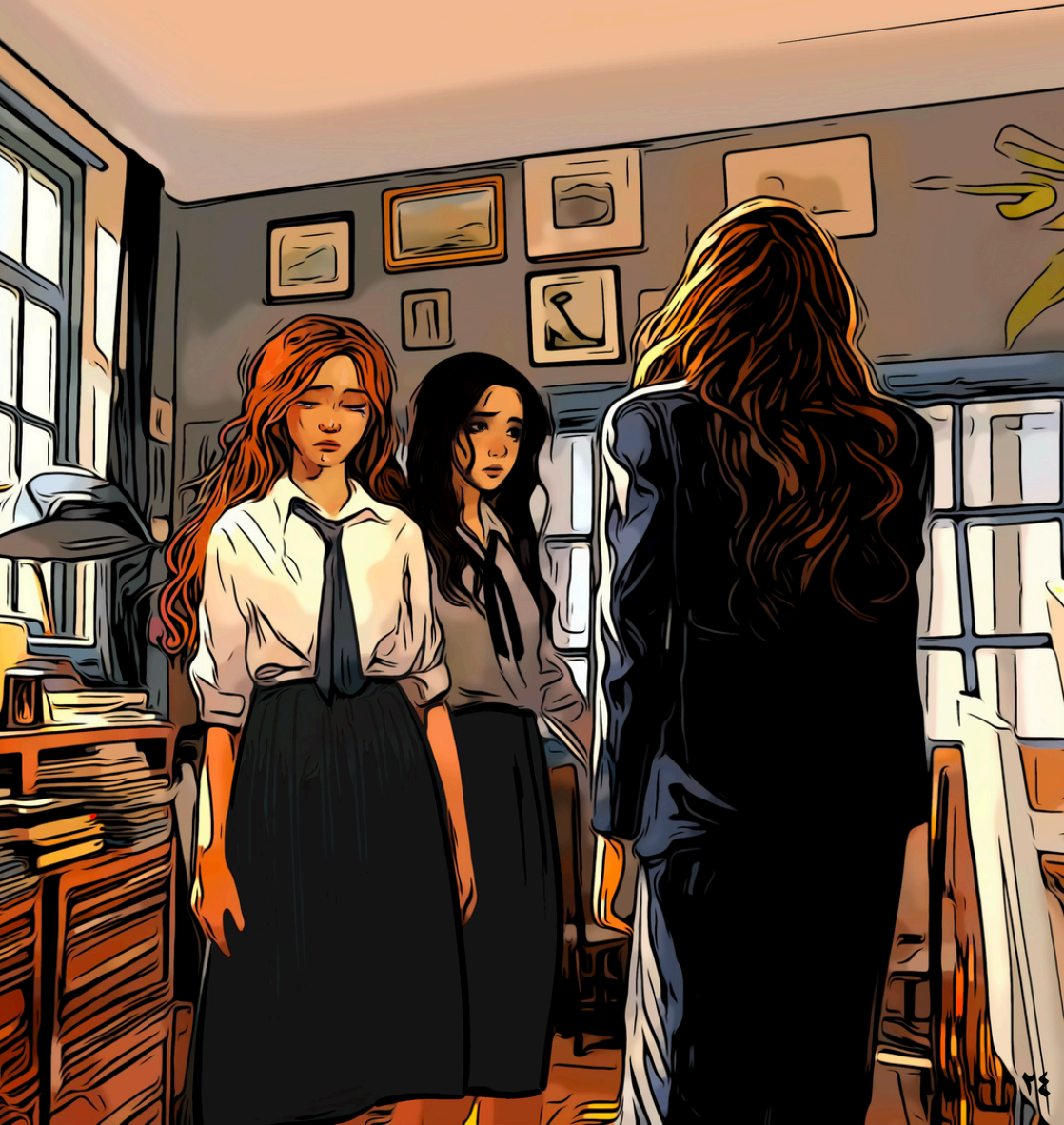
هه نى ده چه په سيټ، واقى ورده مينيت، كه چون ناوا به ساويلكه يى خيرا باوهر و متمانهي به و مروقه فيلبازانه كرووه و وينهي تاييه تي خوى بو ناردون؟! شاده به هه نسكى گريانه وه، ده لىټ: (چيبكه م، هه نديك جار مروق ته نها يه ك ديوى شته كان ده بينيت، وه هام هه ست ده كرك كه دنسوترين هاوريخن). هه نى زور به دننيايه وه پييده لىټ: (نه خير ناييت به ناسانى باوهر و متمان به هممو كه سيكى نه ناسراو بكرىټ به تاييه تي نه وانهي كه له رى توره كومه لايه تيه كانه وه ده يانناسين)، هه نى له نزيك مالى خويان داوا نه شاده دهكات كه خوراگريټ و فرميسكه كاني بسپرتيه وه. ده چنه ژوره وه و پيكه وه نانى نيوه روه ده خون و داويى ده روه بو نه خوشخانه و سه ر له باوكى هه نى ده دن. هه نى به شاده ده لىټ كه بو سبه ينى وه ها باشته له گه ماموستا سارا دا قسه بكه ين بو دوزينه وى ريگا چاره يه ك، چونكه نه و شاهه زاتره و هممو جاريكش به قوتابيهه كان ده لىټ: (هه ر كيشه و گره تيكتان هه بوو به متمان وه و به بى دوودلى پيم بلين، من هاوكار و پشتيوانان ده بم). شاده هه رچه نده نارازيه و هه رنكات كه س به نهيته كاني بزانيټ. به لام هه نى پارز دهكات، كه بو نه م جوړه كيشانه پويسته راويژ به كه سانى شاهه زا و متمانه پيكاو بكرىټ.

به‌دریژی شہو شادہ به چه‌ندین شیوہ بیری له کیشه‌کانی ده‌کردووه هیچ نارام نه‌ده‌بووه‌وه وته‌نانه‌ت بو ساتیکیش خه‌و نه‌ده‌چووہ چاوه پر له فرمیسه‌کانی، وهک نه‌وهی له گوشه‌یه‌کی زینداندا بیته، هه‌موو که‌لویه‌لی ژووره‌که‌ی له بېووہ مۆته‌که وههر جارہی به شیوه‌یه‌ک خه‌یالی بو نه‌نجامی رووداو‌ه‌کان ده‌چوو. نه‌گهر به‌داواکه‌یان رازی بیته، نه‌وا ده‌بیته نه‌و ملوانکه زێرمی بفرۆشیت که دایکی پارسال به دیاری بوی کریوو. یان به داواکاریه‌ نابہ‌جیکانییان رازی بیته، که نه‌مه‌ش ده‌بیته سه‌ره‌تای تێوه‌گلانی له کاری زور خراپتر و نابہ‌جیتتر. نه‌مه‌ش سووکیه‌تی و ناوزاندنی بو خوی و خیزانه‌که‌ی به‌داووه‌یه. نه‌گهر رازیش نه‌بیته نه‌وا نه‌وان به ناسانی وازناهیئن و لیکه‌وته‌ی باشی نایه‌ت. نه‌ی هاوار چیبکات؟ نه‌م هه‌موو بیرکردنه‌وه نه‌رنیسیانه نه‌وه‌نده میشکیان داگیرکردبوو که هیچ تروسکاییه‌کی به‌دینه‌ده‌کرد. نه‌یده‌زانی یه‌زدان له هه‌موو کیشه‌کان گه‌وره‌تره و هه‌موو کیشه‌یه‌ک چاره‌سه‌ری گونجاوی خوی هه‌یه.

بۆ بەیانی، شادە چاوەکانی وەك گۆمی خۆننێیان لێهاتبوو. هەرچەندە زۆر بێهێوا بوو، بەلام بە پێداگری
هەنی وانەبەك مۆلەتێیان وەرگرت و رۆشتن بۆ ژووری مامۆستا سارا ی رێنماییکار، شادە بەگریان و
شەرمەزاریبەووە ئەوێ روویدا بوو هەمووی گێرایەووە، مامۆستا سارا بەسەلیقە و تیگەبشتنی خۆی،
هیۆریکردنەووە و دنیایی پێدان كە چارەسەرەكە ی زۆر ئاسانە و بە شادە دەئێت: (پێویست بەم هەموو
خەم و گریانە ناكات، چارێ دۆخەكە بە هێمنی راگرە و مەچۆرە ژێرباری هەرەشەكانیئێنەووە و بابەتەكە
لای كەسێ تر مەدرکێنە. متمانەت هەبێت بەبێ ئەوێ زیانت پێنگات كێشەكە چارەسەر دەبێت) بەئێنی
پێدان و دەستبەجێ بەهاوکاری بەرئۆبەر، رێكارە یاساییەكانی گرتەبەر و كۆپی نامەكان و هەژمارە
گومانلێكراوەكانی بەنێتی كەیانە ئەفسەری تاییەتمەند، ئەوانیش لە رێگای تەكنەلۆجیای نوێ و
بیشكەوتوووە دەستبەكار بوون بۆ دۆزینەووی گومانلێكراوان و تاوانباران.

به تئپه ربوونی کات زۆر شت دهگۆریت، هه‌نی له کاتی ته‌نگانه‌دا پشتی نه‌کرده شاده‌ی هاوڕێی و به‌رده‌وام بوو له‌ دهنه‌وایی و هینورکردنه‌وه و پشتگیریکردنی له‌ خویندن و دوورخستنه‌وه‌ی له‌ یاری نه‌له‌کترۆنی و هاوڕێ بئسووده‌کانی. هه‌نی رۆژانه پاش پیاچوونه‌وه‌ی وانه‌کانی، هاوکاری دایکی ده‌کرد له‌ کاری مائه‌وه‌دا، باوکیشی له‌ نه‌خۆشخانه رۆژانه رابه‌ینان و چاره‌سه‌ری سروشتی بو‌ نه‌نجام ده‌دا و ته‌ندروستی‌شی رۆژ به‌ رۆژ باشت‌ر ده‌بوو. هاژ و خه‌نده‌ش وه‌ک دوو هاوڕێی دئسۆز، هه‌میشه له‌ خه‌می زوو چاکبوونه‌وه‌ی باوکی هه‌نیدا بوون. له‌ کاتی نه‌نجامدانی نه‌زمونه‌کانی وه‌رزی یه‌که‌مه‌دا، له‌ دوری هه‌نی و شاده بوون و زۆرجار پێکه‌وه پێداچوونه‌وه‌یان ده‌کرد بو‌ وانه‌کان و شیکردنه‌وه‌ی بابه‌ته نا‌ئۆز و گرانه‌کان.

مامۆستا سارا و به‌رپه‌وه‌به‌ریش به‌ نه‌ینی و له‌رێگای ده‌زگا تایبه‌ته‌نده‌کانه‌وه، زۆر دئسۆزانه و به‌وه‌په‌ری هه‌ستکردن به‌ لێپه‌رساوتنییه‌وه به‌دوای سه‌ره‌داوه‌کانی که‌سه به‌د ناو و گومان‌لیکراوه‌کانه‌وه بوون، بو‌ دۆزینه‌وه و رێگری لیکردنیان.

ئه‌مڕۆ پاش ته‌واوبوونی دوانه‌زموونی وه‌رزی یه‌که‌م، به‌رپه‌وه‌به‌ر ناردی به‌دوای هه‌نی و شاده‌دا. له‌ کاتی رۆشتنیان بو‌ ژووری به‌رپه‌وه‌به‌ر، چه‌ندین پرسیار له‌ مێشکیاندا که‌لا‌ه بوو. ده‌بی چ شتیکی هه‌له‌یان کرد‌ی هه‌تا بانگ بکری‌ن؟ تۆ بلیی له‌ نه‌زمونه‌کاندا ده‌رنه‌چووبن، یان وه‌لامه‌کانییان خراپ بویت؟ یان و یان و...

به‌دل‌پراوکیوه له ده‌رگایاندا و چوونه ژوورهوه، به بینینی مامۆستا سارا هه‌ناسه‌یه‌کی ناسوده‌ییان به به‌ردا هاته‌وه. به‌رێوه‌به‌ر به‌ خه‌نده‌وه داوای کرد: (کچینه مه‌شه‌ژێن، فه‌رموو دانیشن)، ته‌واوی نه‌و رێکاره‌ یاساییانه‌ی بۆ باسکردن که بۆ دۆزینه‌وه‌ی تاوانباره‌که گه‌راونه‌ته‌به‌ر. (گ.ع) ناویکه و چه‌ندین هه‌ژماری ساخته‌ی هه‌بووه. شه‌مال و دلپێش قوربانی بوون و فریودراون، ئیستا هه‌رسێکیان روویه‌رووی دادگا و ئیپرسیینه‌وه‌ کرانه‌ته‌وه. شاده له‌ خۆشیدا خۆی بۆ رانه‌گیراو ده‌ستی کرد به‌ گریان. زۆر سوپاسی به‌رێوه‌به‌ر و مامۆستا ساریان کرد و نه‌وانیش نامێزێکی پر له‌ سۆزبان بۆ کردنه‌وه. به‌رێوه‌به‌ر به‌ نه‌رمی وتی: (دننیام له‌م هه‌لانه‌ په‌ند وهرده‌گرن، متمانه‌م پیتانه، که دووباره‌ی ناکه‌نه‌وه. نه‌وه‌ش بزائن به‌ئین زۆر گرنگه‌). پاشان سووده‌ زۆره‌کانی ته‌کنه‌لوژیا و نه‌تته‌رئیت و توهره‌کۆمه‌لایه‌تیه‌کانی بۆ روونکردنه‌وه که نه‌گه‌ر باش به‌کار به‌ینترین چه‌ندین ئاسانکاری بۆ ژيان و زانست و خویندن ده‌کن.

پاش هانتە دەروەیان لە ژووری بەرپۆهەر، هەردووکیان هەناسەیهکی پر لە ناسودەییان هەنمژێ و شادە وەک پزگاریبوو لە نەفرۆبوونی دەریایەکی قوڵ، بارگرانی سەرشارنی ئەما و بەسوپاسیکی گەرمەووە هەنی لە نامیزگرت و پیکەووە فرمیسکی خۆشی داباریه چاوه نەرمەکانییانەووە.

هەنی بە شادمانییەکی لە پادە بەدەرەووە، گەرایەووە بۆ مائەووە. لە دوورەووە، ئەبەرەدەگا قەرەباڵغییەکی نا ناسایی بەدیکرد. خورپە بە دێیدا هات: (دەبیت چی بوویت؟ خویە گیان ئەم شادییەم ئی تیکنە چیت).

هەنگاوەکانی خیراتر کرد، خوشکە بچووکەکە ی بە هەلەداوان گەیشتە بەردەمی و بە خۆشییەکی ژۆرەووە وتی: (دادە هەنی گیان، باوکم لە نەخۆشخانە گەرایەووە)، وای ئەووهواتە خۆشە. هەنی بەدڵ سوپاسی خودای کرد، بە گەرمی خوشکەکە ی لە نامیزگرت و ماچیکرد. کە گەیشتە بەردەرگا بە خۆشحالیەووە دراوسێکانی بەرێکرد، کە بۆ بەخێرھانتەووە ی باوکی هاتبوون. خیرا خۆی گەیانە ژۆرەووە، بەلام کە باوکی بینی لەسەر عەرەبانەیه، خۆی پێرانەگیرا و دەستی بەگریان کرد و توند باووشی بەباوکیدا کرد. باوکیشی بۆ دڵنەوایی پێی وت: (کچە میهرەبانەکەم مەگری، من زۆر باشم، پەنا بەخوا ماویدیەکی تر دەکەومەووە سەر پینەکانم). دایکی ومام و خائەکانیشی هەریەکیان بە شیوازیکی جیاواژ، دڵنەواییان کرد.

نەو نپوهرۆيه جاريكى تر ژيان و شادمانى گهرايهوه بۆ ناو مائهكهيان و پيكهوه لهسهر خوانى پر له سۆز و خوشهويستى خواردنئيكى به چيژيان خوارد.
هەنیش وەك مەرقەئىكى وەفادار، هەموو كات نزاى خيەر و هەستى سوپاسگوزارىيى خۆى دەر دەبەرى بۆهاورى دلسۆزەكانى كه بوونه مامۆستا و رينيشاندەريكى باش بۆى و هۆكارىك بوون هەتا لهسەر رێى راستى ژيان دوورنەكهويتەوه و نوقمى ناو دەرياي لىخنى هەئەكانى نەبيت.

چي فيربوويت له چيروكه كه م؟

رات چييه سه بارهت بهم چيروكه؟
نهه كوده سكان بكه وييمان بلي

هەنرى دوابىيارى خۆى دەدا
موهههق عارف لهۆنى

